

TAM THÂN PHẬTⁱ

PHÁP THÂN

Dharmakāya (Pháp thân), thân tối thượng, tạo thành nền tảng của mọi phẩm hạnh của vị Phật, và nền tảng năng lực của các ngài để hoạt động. Bản tánh của Pháp thân thì thanh tịnh tự trạng thái nguyên thủy của nó và thuần tịnh không bị mọi ô nhiễm ngẫu nhiên. Siêu vượt tư tưởng và sự biểu lộ bằng ngôn từ, Pháp thân an trụ không bị trói buộc trong những tính chất, giống như không gian. Không đời đời khỏi trạng thái Pháp thân, nó đáp ứng những nhu cầu của mọi sinh loài nhờ sự hiện diện tự nhiên của hai sắc thân.

Trong những hình tượng của phái Nyingma, Pháp thân được tượng trưng bằng một vị Phật nam và nữ trần trụi trong sự hợp nhất, có màu thanh thiên (xanh dương nhạt), được gọi là Samantabhadra (Phổ Hiền).

Samantabhadra biểu thị phương diện chứng ngộ Pháp thân, bản tánh tối thượng của mọi phẩm tính tốt lành và xấu xa của sinh tử và niết bàn. Tự nguyên thủy, ngài chứng ngộ trí tuệ nguyên sơ của Pháp giới tối thượng, thoát khỏi sự ý niệm hóa.

Nhờ sự chứng ngộ này ngài không an trụ trong những cực đoan của sinh tử mà cũng không an trụ trong sự an bình của niết bàn. Ngài được gia lực bằng sự thấu suốt chân lý tối thượng, và sự thấu suốt này là trí tuệ nguyên sơ hoàn toàn bình đẳng (bình đẳng tánh trí). Nó không là sự trống không đơn thuần do sự tịch diệt tạo nên. Thay vào đó, đối tượng của trí tuệ nguyên sơ phân biệt (diệu quan sát trí) của tất cả chư Phật, là tinh túy của trí tuệ nguyên sơ vi tế, an trụ như cõi tịnh độ của sự quang minh nội tại, “thân trẻ trung trong một tịnh bình (Anh Đồng Bình Thân).”

...

Pháp thân an trụ không có sự biến đổi, phân biệt, khác biệt, trong năm cách thế:

NOI CHỐN: pháp giới tối thượng, cõi tịnh độ của “thân trẻ trung trong một tịnh bình”

ĐẠO SƯ: Phổ Hiền, sự tự-tĩnh giác vĩ đại, trí tuệ nguyên sơ của nhất thể-như thị

CÁC ĐỆ TỬ: Hội chúng như đại dương các trí tuệ nguyên sơ.

THỜI GIAN: Thời gian bất biến, sự như thị

GIÁO LÝ: Dzopa Chenpo (Đại Viên mãn) tối thượng, giáo lý của thân, ngữ, và tâm không bị tạo tác.

...

Nếu có bất kỳ sự thô lậu nào thì Pháp thân sẽ thuộc về hiện tượng và nó sẽ có những tính chất, trong trường hợp đó nó sẽ không đủ điều kiện như cái gì có sự an bình và thoát khỏi sự khái niệm hóa như ý nghĩa rốt ráo của nó. Nếu không có phương diện vi tế của sự quang minh sâu xa như nền tảng của sự THỊ HIỆN/xuất hiện thì Pháp thân sẽ chỉ đơn

thuần là một sự vắng mặt, giống như một khoảng trống. Vì thế nó là một trí tuệ nguyên sơ của sự quang minh vi tế, mở trống, an trụ như nền tảng của sự THỊ HIỆN/xuất hiện, siêu vượt hai cực đoan của thuyết vĩnh cửu và hư vô.

BÁO THÂN

Dharmakāya (Pháp thân) an trụ trong trạng thái của sự quang minh sâu xa và bản tánh tuyệt đối của các hiện tượng. Không chỉnh sửa bản tánh của Pháp thân, Sambhogakāya (Báo thân) tự-xuất hiện, thân hỉ lạc, hiển lộ tự nhiên. Từ tinh túy của Pháp thân, phương diện hiển lộ của trí tuệ nguyên sơ, vô số thân Phật và cõi tịnh độ xuất hiện như sự tự-tri giác, giống như những tia sáng năm màu xuất hiện từ một miếng pha lê nhờ những tia sáng mặt trời.

Trong Báo thân, vị Thầy và các đệ tử được hợp nhất trong phạm vi của cùng một sự chứng ngộ. Vị Thầy không ban giáo lý mà đúng hơn, các giáo lý được tự xuất hiện trong trạng thái đồng nhất. Các Báo Thân xuất hiện tự nhiên như sự tự-tri giác theo năm cách thế:

NOI CHỐN: “Cõi tịnh độ vô song của mạng lưới tuyệt đẹp” tự-tri giác

VỊ THẦY: Năm bộ Phật, chẳng hạn như Vajrasattva

(Akshobhya, Phật Bất Động), được tô điểm ba mươi hai tướng

tốt và tám mươi tướng phụ.

CÁC ĐỆ TỬ: Vô lượng chư Phật như đại dương, xuất hiện như
sự tự-hiễn lộ của trí tuệ nguyên sơ, không gì khác hơn chính là vị Thầy.

GIÁO LÝ: Cái thấy chói ngời vĩ đại, không thể diễn tả và thoát
khỏi những sự khái niệm hóa của biểu thị và ngôn từ.

THỜI GIAN: Sự bất biến; chu kỳ thời gian luôn luôn tiếp diễn

HÓA THÂN

Trong khi Pháp thân an trụ mà không di chuyển khỏi sự nhất như vĩ đại của sinh tử và Niết bàn, sắc thân của Đức Phật, những hiển lộ lòng bi mẫn không cần dụng công, xuất hiện trong những phô diễn muôn hình vạn trạng không ngơi nghỉ, như sự phô diễn của những xuất hiện thân diệu.

Ngày nào sinh tử, còn hiện hữu, thì *Nirmānakāya* (Hóa thân), thân hiển lộ, sẽ còn xuất hiện để đáp ứng những nhu cầu của những chúng sinh bình thường. Đó là bởi khi mặt trăng được phản chiếu trong những thùng nước, thì có bao nhiêu thùng nước là có bấy nhiêu mặt trăng để tạo ra ánh phản chiếu của nó. Hóa thân có thể được phân thành ba loại:

1. Hóa thân tự nhiên (*Rang bZhin sPrul sKu*): Đối với các đệ tử có tri giác thanh tịnh, và những bậc đã đạt được cấp độ nào đó trong mười cấp độ (thập địa), hiển lộ Báo thân vĩ đại xuất hiện như tịnh độ vô song và những cõi tịnh độ của Năm Bộ Phật, chẳng hạn như *Vajrasattva*, và của Ba Bộ Phật, chẳng hạn như *Vajrapāni* (Kim Cương Thủ), giống như sự phản chiếu trong một tấm gương. Ở đây tâm của các đệ tử không đồng nhất với tâm của vị Thầy, Đức Phật, nhưng trong thực tế những cõi tịnh độ này là những cõi

tịnh độ Báo thân, vì thế chúng được gọi là những cõi tịnh độ nửa-Báo thân và nửa-Hóa thân.

2. Những bậc Hóa thân điều phục chúng sinh ('Gro 'Dul sPrul sKu): Đây là hiển lộ của Hóa thân tuyệt hảo, có ba mươi hai tướng tốt và tám mươi tướng phụ. Các ngài xuất hiện trong mỗi một cõi trong sáu cõi của vô số hệ thống thế giới. Bằng mười hai công hạnh và những phương pháp thiện xảo các ngài phụng sự các nhu cầu và sự giải thoát của tất cả chúng sinh. Hóa thân tuyệt hảo của cõi người trong hệ thống thế giới của chúng ta trong thời hiện tại là Đức Phật Thích Ca Mâu Ni.

Mười hai công hạnh của Đức Phật Thích Ca Mâu Ni là (1) hạ thế từ cõi trời Tushita (Đâu suất), (2) vào thai tạng của thân mẫu, (3) đản sinh, (4) học các nghệ thuật, (5) lập gia đình, (6) từ bỏ đời sống gia chủ thế tục, (7) thực hành khổ hạnh, (8) du hành tới Cội Bồ đề, (9) chiến thắng ma quân, (10) đạt được Phật quả; và (12) nhập niết bàn.

3. Hóa thân của những Thân tướng Khác nhau (sNa Tshogs SPrul sKu): Trong hiển lộ Hóa thân này không có sự chắc chắn về nơi chốn, hình thức, hay khoảng thời gian của sự hiển lộ. Nó xuất hiện trong bất kỳ hình thức nào thích hợp với chúng sinh, chẳng hạn những sinh loài; như những hình tượng, Kinh điển, nhà cửa, vườn tược, thuốc men, cầu đường, và v. v..

Trích “Các Đạo Sư Của Sự Thiện Định Và Những Điều Huyền Diệu”, trang 42 – file PDF, Tulku Thondup, Việt dịch: Thanh Liên.

BBT LHQ trích, biên tập, giới thiệu.

ⁱ Tiêu đề do BBT LHQ đặt.